

Biskopsvisitation i Pajala 1853

<sida1> Afskrift

År 1853 den 30 och 31 Julii förrättade Högv. Herr Biskopen och Ledamoten af Kongl. Nordstjerne-Orden, Magister Israel Bergman visitation uti Pajala församling, dervid biträdd af Kyrkoherden i Öfver Torneå Herr I. W. Buckt och Kyrkoherden i Carl Gustaf Herr H. Buckt samt i närvaro af församlingens Kyrkoherde, Contracts Prosten, Riddaren af Franska Heders Legionen Herr L. L. Læstadius; äfwensom af Kyrkovärdarne Olof Johansson Alatalo i Kiexisvaara och Johan Pehrsson Mettäväinio i Pajala By, samt Klockaren Henric Wilhelm Tornberg.

Lördagen den 30 Julii

§1.

Wid denne dag företagen ekonomisk granskning uplystes, att kyrkan, som byggd af trä, uppfördes strax efter år 1791, befinner sig både i afseende på väggar och innanrede i någorlunda godt stånd. E[n]dast taket är på några ställen bristfälligt och läkande. Kyrkan är invändigt omålad, med undantag af Altaret och Predikstolen och eger inga andra prydnader, än en mindre tafla i förgylld ram, hvilken är uphängd öfver Altarbordet och föreställer Christus på korset. I förhållande till församlingens folkmängd uppgafs kyrkans storlek vara fullt tillräcklig. Kyrkan är hvarken brandförsäkrad, eller med <sida2> eldsläckningsredskap af något slag försedd.

§2.

Sakristian, hvilken är anbragt å norra långsidan af kyrkan likasom vapenhuset å den södra, är ganska ljus och rymlig; men för inbrott ingalunda säker; hvadan H. Herr Biskopen föreskref det borde Sacristidörrarne å inre sidan med jernplåtar beslås. Derjemte befanns kyrkokistan vara så beskaffad, att kyrkans silfver och penningar derstädes icke äro säkert förvarade. Den under Sacristigolfvet befintliga källaren uppgafs vara byggd af trä; men numera alldeles nerruttnad och obegagnelig, hvadan den ansågs böra ånyå uppföras och iståndsättas.

§3.

Klockstapel, som är belägen på något afstånd från kyrkan och hvarest 2^{ne} mindre ringklockor äro uppfästa, är gammal och i förfallet skick, samt behöfver ånyo uppbyggas. Klockorna vårdas af Kyrkoväktaren, hvilken äfven verkställer ringningen. Men som Kyrkoväktaren klagade öfver svårigheten att utan ordentligt beträde kunna verkställa sistnämnda göromål; så tillfrågade H. Herr Biskopen derom, att nödigt beträde till ringningens verkställande skulle af församlingen lemnas.

§4.

Kyrkogården, som ligger på vestra sidan om klockstapel och är omgifven af en förfallen gärdselomhägnad, uppgafs vara af ett för behöfvet alldeles otillräckligt ytrymme enligt förut af Socknemännen <sida3> fattadt beslut skall densamma flyttas till ett tjenligare, redan utsynt ställe

Biskopsvisitation i Pajala 1853

på södra sidan om Kyrkan. Grafvarne gräfvast alltid behörigen djupa; och är tillsynen häröfver åt Kyrkoväktaren uppdragen.

§5.

Kyrkan har ingen serskild materialbod, utan dels effecter och gröfvre redskap förvaras dels i sakristian, dels i vapenhuset.

§6.

Inventerades kyrkans tillhörigheter i Silfver, skrudar, böcker, Kongl. Förordningar m.m. enligt en till efterrättelse dervid i 2^{ne} likalydande exemplar upprättat inventarii förteckning och befunnos å desamma upptagne effecter vara med verkliga förhållandet öfverensstämmande, utom i det afseendet, att 1 [okänd symbol] kanns boutelj och tvänne stolar fattades. Kann bouteljen, som blott varit lånad, sades numera vara af egaren återtagen och stolarna uppgåfvos vara förkomne redan vid prosten Læstadii ankomst hit till församlingen, hvarföre de, äfvensom Kannsbouteljen ur inventarii längden utströkos. Likaledes saknades 1sta och 2dra delen af Gezelii Bibelförklaring, äfvensom sammandrag af Författningar, tryckt 1817. Af Consistorii Cirkyllärer funnos endast Nr 305-310; 312-317; 319-324; 375; 376; 378-380; 382-389; 391-400; 2; 6-25; 27-57 i behåll och som dessa blott voro hoplaggda; så erinrade H. Herr Biskopen om deras ordentliga sammanhäftning eller inbindning.

§7.

Med till Pastoralvården hörande böcker och <sida4> handlingar befanns följande förhållande ega rum:

1mo Husförhørs- och Communionboken innehåller i öfrigt nödiga anteckningar, såsom om hvarje persons Christendoms kunskap, fräjd och seder m.m. men saknar deremot anteckning af vigselåret för gifta personer; hvadan H. Herr Biskopen erinrade det anteckningen deraf skulle behörigen iakttagas. Angående Saköreslängder och den förteckning å vid domstol sakfælde personer, hvilken Domhafvanden har att till presterskapet årligen ingifva; upplyste Herr Prosten Læstadius, att efter hans ankomst till församlingen hade inga personer derstädes, blifvit sakfælde, hvarföre hvarken Saköreslängd eller någon sådan förteckning kunnat honom tillställas.

2° Wigselboken befanns likaledes vara med alla andra hit hörande anteckningar försedd, utom rörande dagen, då afvittring skett eller enkling eller enka, som i nytt gifte träder och hvilken som i egenskap af giftoman varit närvarande vid lysnings uttagande. H. Herr Biskopen föreskref, att sådant i vigsel- och lysningsboken skulle antecknas.

3° Döds eller Mortalitetsboken saknade uppgift på begrafningsdagen.

4° Dopboken saknade likaledes anteckning icke allenast af dopdagen, utan äfven af dopförrättarens namn samt barnaföderskans namn och ålder; med anledning hvaraf H. Herr Biskopen gaf en allvarlig erinran derom att sådana anteckningar hädanefter ei finge uraktlåtas. —

5° Öfver in- och utflyttade företeddes en kort förteckning <sida5> som utan anmärkning lemnades.

Biskopsvisitation i Pajala 1853

6° Sockenstämмо Protocollerne, som i en serskild dertill upprättad bok äro intagne, befunnos vara vederbörligen förde samt innehålla anteckning icke allenast om justering, utan äfven om dagen, då de blifvit från predikstolen med besvärshänvisning uppläste.

§8.

Rörande kyrkans inkomster och sättet för uppbörden af desamma inhemtades:

att håfpenningarna numera icke uppbäras genom hofgång utan i stället insamlas genom en öfverenskommen afgift af en skilling riksgälds, som af hvarje communicant årligen erlägges;

att Kyrkans vinsäd, 16 ³/₄ kappar, som tillsammans med Öfver Torneås å auction föryttras, är för behofvet otillräcklig, hvadan vinören uppbäras, som med 2 sk Rgs af Communicanterna vid hvarje skriftgång erläggas. Uppförandet af vinören vid nattvardsgångarne ansåg H. Herr Biskopen olämpligt, och förordnade att detsamma skulle i stället vid husförhören verkställas:

att mullpenningar efter döda icke erläggas efter någon viss öfverenskommen taxa utan såsom frivilliga gåfvor under namn af testamenten samt att böter för lägersmål och otidigt sängelag uppbäras vid absolutionen och Kyrkotagningen.

§9.

Skuldsedlarne å Kyrko- och Fattigkassans utlånta medel företeddes och befunnos de alla vara med behörig <sida6> borgen försedde. Likaledes blefvo Kyrko- och Fattigkassans räkenskaper upviste samt utan anmärkning lemnade. Wid sista bokslutet utgjorde Kyrkokassans behållning 622 Rdr 11 sk. 4 rst Bo och FattigCassans 89:36.8. Samma mynt —

Söndagen den 31 Julii

Efter slutad Gudstjenst, dervid predikan hölls af Prosten L. L. Læstadius och sedan H. Herr Biskopen framträdte i Choret och med några hjertliga ord hälsat församlingen, företogs det till visitations förrättningen hörande Christendomsförhöret. De få ibland skriftebarnen, som kunde tala svenska språket, förhöredes af H. Herr Biskopen, under det att den öfriga delen af nattvardsungdomen examinerades af Herr Prosten Læstadius och församlingens äldre medlemmar af assistenterna. Sedan förhöret blifvit slutadt och examinerernas vitsord rörande församlings medlemmarnes Christendomskunskap blifvit inhemtadt; så tillkännagaf H. Herr Biskopen, att en del af församlingen mindre nöjaktigt besvarat de till dem framställda frågor; men att andra deremot visat sig ega en god insigt i Salighetsläran, i synnerhet i de stycken, som röra nådens ordning. Derefter uppmanade H. Herr Biskopen hvar och en att vara trägen i bön och flitig i Guds ords betraktande. Och sedan Herrans frid genom välsignelsens läsande blifvit lyst öfver församlingen och en psalmvers

Biskopsvisitation i Pajala 1853

blifvit afsjungen, hemförlovades qvinnor och ungdom, hvarefter Kyrkostämman började, dervid följande ärender förekommo: <sid7>

§10.

Rörande den Söndagliga allmänna Gudstjensten upplystes, att densamma vanligen började klockan 10 f.m., utan vid duplicationer och då nattvardsgång hållas. Några Catechismi- och Passions predikningar hade af Prosten Læstadius icke blifvit hållna, hvadan H. Herr Biskopen honom om skyldigheten härutinnan erinrade.

§11.

Nattvardsgång hålles hvarje och hvarannan Söndag och hade församlingen dervid intet att anmärka. Barndop och brudvigsel förrättas merendels hemma i prestgården; sällan i Kyrkan, hvaremot barnaföderskors Kyrkotagning vanligtvis plägar försiggå å sistnämnde ställe.

Hvarken vid bröllop eller begrafningar äro yppiga gästbud här i församlingen öfliga.

§12.

Håfgången är afskaffad och collectmedlen insamlas genom uppbörd af 1 sk. Rgs af hvarje nattvardsgående person.

Den i Kogl. Brevvet af den 11 December 1811 påbjudna förklaring af utkommande Kongl. Författningar har härstädes blifvit behörigen iakttagen.

§13.

Kyrkokassans räkenskaper hade hittills utan föregående granskning alltid af församlingen blifvit underskrifne, sedan de i Wallborgsmesso-Sockenstämman blifvit för densamma uppläsne. Med anledning af detta förhållande föreskref H. Herr Biskopen, att revisorer årligen skulle väljas, för att genomse och granska räkenskaperna innan de godkändes och underskrefvos.

<sid8>

§14.

Inom församlingen finnas omkring 20 äldre personer, hvilka för bristande Christendomskunskap ej ännu blifvit till Herrans nattvard admitterade, hvarföre H. Herr Biskopen förmanade både prästerskapet och Kyrkoråd att icke lemna någon möda ospard för nämnde personers upplysning och väckelse.

§15.

Skriftebarnen anmälas hos Presterskapet till beredelse vanligtvis vid 14 års ålder och pläga de då i allmänhet både kunna läsa Catechesen utantill och ega någorlunda färdighet i innanläsning. Nattvards undervisningen begynner En månad före midsommaren och fortgår med 2 undervisningsdagar i veckan till midsommardagen, då skriftebarnen confirmeras.

Biskopsvisitation i Pajala 1853

§16.

De årliga husförhören inom församlingen hållas merendels vintertiden. Hvarken med in- eller utflyttande har något förhör pläгат anställas, öfver hvilket förhållande H. Herr Biskopen uttryckte sitt ogillande.

§17.

Bibeln eller åtminstone Nya Testamentet finnes i de flesta hus och mångenstädes äfven Luthers skrifter, hvilka af de väckta flitigt läsas vid husliga andakts öfningar.

För missionssakens befrämjande inom Lappmarken hafva bidrag af församlingen blifvit lemnade. Några särskilda bibelförklaringar hafva icke hållits. Folkskola finnes icke.

§18.

Vid sedligheten inom församlingen ansågs intet hufvud<side9>sakligt vara att anmärka och icke uppgafs någon gröfvre last numera vara företrädesvis rådande, sedan brännvinssuperiet uphört att vara allmänt och gängse. Af församlingens medlemmar uppgåfvos ⁸/₉ vara absolut nyktra. Det outtröttliga nit, hvarmed Herr Prosten Læstadius verkat för nykterheten inom sin församling, blef af H. Herr Biskopen på det högsta lofordadt.

§19.

Den allmänna Gudstjensten bevistas flitigt och med tillbörlig uppmärksamhet; men inom församlingen finnas flere personer, som dels af kärlek till sina skötesynder dels af fruktan att åtdraga sig ett ökadtt ansvar, ej på åratat begått Herran heliga nattvard. Den enskilda själavården anlitas mycket ofta.

§20.

Prestbordet uppgafs vara ordentligen skött och vårdadt. examinerad barnmorska finnes icke och på H. Herr Biskopens fråga, huruvida församlingen icke vore villig att antaga en sådan, svarade Socknemännen, att i anseende till Socknens vidsträckthet och vägarnes längd en sådan person icke skulle kunna något allmännare anlitas.

§21.

I anledning af klagopunkterna i den anklagelseskrift, som några vissa af Pajala församlings medlemmar mot Herr Prosten Læstadius till Consistorium ingifvit, framställde H. Herr Biskopen följande frågor:

Först och främst tillspordes Herr Prosten Læstadius, om han hade, enligt hvad anklagelseskriften innehöll, icke på ringaste vis sökt förekomma, utan tvärtom <side10> försvarat och befordrat det oljud och oskick, som under den offentliga Gudstjensten härstädes gjort sig gällande, så att personer, i synnerhet qvinnor, fått icke allenast med skrik och rop, utan äfven med handklappning och danns störa den allmänna andakten; hvarpå Herr Prosten svarade: "Jag har hvarken försvarat eller

Biskopsvisitation i Pajala 1853

med flit befordrat sådana gester och rop, som i anklagelse skriften mig påbördas."

Uppläst och vidkändt.

Rörande det svar, som Herr Prosten Læstadius en gång vid frågan om att hämma och nedtysta ofvannämnde rop och rörelser, skulle hafva afgifvit nemligen: "vi bo i en vrå af verlden och blifva ej observerade," medgaf Herr Prosten, att han väl hade fällt ett sådant yttrande, men att detta svar ej haft afseende på rörelserna och ropet, utan på väckelsen i allmänhet.

Uppläst och vidkändt.

Uppå framställd fråga, huruvida de väckta eller oväckta inom församlingen vore till antalet öfvervägande, uppgafs, att de väckte utgjorde större delen af församlingen.

Uppläst och vidkändt.

I sammanhang härmed tillfrågades de väckte på manssidan, om ropen och de högljudda känsloyttringarna på qvinnosidan vore dem till någon förargelse; hvarpå de svarade, att nämnde rop och känsloyttringar långt ifrån att vara dem till förargelse snarare lifvade hjertat och tjente dem till väckelse.

Uppläst och vidkändt.

< sida 11 >

Samma fråga framställdes äfven till d.s. oväckte på manssidan och förklarade dessa dervid, att de ansågo sig hafva ringa uppbyggelse af sin Kyrkogång; emedan skriket och rörelserna på qvinnosidan hindrade dem att höra något af predikan.

Uppläst och vidkändt.

På grund af dessa meddelanden och då de väcktas känsloyttringar äfven under dagens Gudstjenst varit så högljudda och stormande, att ljudet af predikan stundom blifvit helt och hållet förtaget, beslöt H. Herr Biskopen, som ansåg, att dessa rörelser möjligtvis kunde vara af ett högre ursprung och andelig beskaffenhet, att gå begge partiernas önskan till mötes och förordnade följande:

1mo Högmässa-Gudstjensten hålles i vanlig tid och så vidt någon ej kan återhålla sina känsloyttringar och sitta tyst och stilla i kyrkan; bör han antingen afhålla sig ifrån Högmessan eller ock, i händelse han densamma bevisar, genast af Kyrkobetjeningen utledas, när paroxysmen påkommer. För allt under nämnde Gudstjenst inträffande oljud och oskick skall församlingens Kyrkoherde ansvara.

2° Enligt Herr Prosten Læstadii frivilliga åtagande skola aftonsånger Söndagligen hållas för d.s. väckte. Dock ege hvarje annan, som lyster dessa andaktsstunder öfvervara, dem obehindradt bevista. De oväckta böra likväl dervid icke taga anstöt eller yttra missnöje öfver de väcktas ljud och rörelser.

Uppläst och vidkändt.

Biskopsvisitation i Pajala 1853

Uppå fråga, huruvida församlingen vore nöjd med detta förordnande, yttrades en allmän belåtenhet.

<sida12>

Derefter tillspordes Herr Prosten Læstadius om han, såsom anklagelseskraften tillvitade honom, hade med flit utskickat nyväckta personer, i synnerhet unga flickor och ynglingar, att fara omkring i Socknen för att med skällande och s.k. krassande befordra andras omvändelse, och afgag Herr Prosten till svar derå, att han icke utskickat några sådana personer, utan hade de väckta af egen drift företagit dyliga färder.

Uppläst och vidkändt.

Detta förfarande af de väckte ogillades af H Herr Biskopen på det högsta, dels derföre att deras försök att omvända människor skett med svordomar och skällsord, dels och emedan de förmätet tilltrodde sig kunna afgöra hvilka som voro oväckta. Härvid sökte Herr Prosten Læstadius ådagalägga, att en oomvänd utan svårighet kunde af de väckta särskiljas ifrån den omvända hvadan han tillrättavisades af H. Herr Biskopen med erinran derom, att Gudsrike icke kommer med utvärtes åthäfvor och att en människa ser blott det för ögonen är, men Gud allena ser till hjertat.

Angående den beskyllningen, att Herr Prosten Læstadius skulle både i predikningar och eljest förtyda skriftens språk, der desse ej öfverensstämde med hans system, t ex Luc. 6: 37, hvilket bibelställe han skulle hafva tolkat så, att det endast afsåge tvänne obotfärdiga, som sitta på en krog och gräla och bedja hvarandra draga till helvetes, förklarade Herr Prosten sin mening vara, det anförde språk visserligen gällde de obotfärdiga, men icke ute<sida13>slutande utan äfven rätta Christna sins emellan.

Uppläst och vidkändt.

Derpå tillfrågades församlingen, om några af Herr Prosten Læstadii lärosatser verkligen voro sådana, att de ej öfverensstämde med den Lutherska kyrkas trosbekännelse, hvarpå svarades ja och anförde Länsman Stenudd till bevis för detta påstående, att Herr Prosten fordrade det en Christen skulle bekänna och upräkna sina synder inför hvar man.

Uppläst och vidkändt.

I sammanhang härmed tillfrågades äfven Herr Prosten, om han yrkat en sådan syndabekännelse och ansåge densamma nödvändig för Salighetens vinnande; hvarpå Herr Prosten svarade, att han ej nödvändigtvis yrkat en dylik syndabekännelse inför hvilken som heldst, utan berodde det på hvars och ens vilja att bekänna sina synder för andra.

Uppläst och vidkändt.

Biskopsvisitation i Pajala 1853

Wid framställd fråga, huruvida bitterhet och fiendskap blifvit dem bevisade, som affallit ifrån Herr Prostens parti och begynt tänka, att vissa af hans satser ej öfverensstämde med Luthers lära, upplyste församlingen, att svåra disputer med sådana affällingar förut ofta förefunnits, men numera börjat aftaga sedan Luthers skrifter blifvit på Finska språket tillgänglige och begynt allmännare läsas.

Uppläst och vidkändt.

Rörande den beskyllningen, att Herr Prosten Læstadius skulle både i predikningar och enskilda samtal hafva begagnat de smutsigaste liknelser och talesätt; hvarigenom den naturliga blygsamheten såras och hvilket skulle hafva haft till påföljd, att könsförhållanden m.m. numera utan blygsel och återhåll omtalades äfven i barns närvaro; genmälde Herr Prosten Læstadius, att han bestred denna punkt helt och hållet, och upgaf sig aldrig hafva begagnat andra liknelser, än dem, som finnas i bibelen.

Uppläst och vidkändt.

Brukspatronen Sohlberg och Länsman Stenudd vidhöll likväl det påståendet, att Herr Prosten Læstadius ofta på predikstolen begagnat de smutsigaste talesätt och anförde såsom exempel följande af Herr Prostens brukade uttryck: "Horan är så angelägen att blifva kyrkotagen, att det dryper ur röfven på henne på Kyrkogolfvet." Flere af församlingens närvarande medlemmar intygade, att detta talesätt begagnats. Härvid genmälde Herr Prosten Læstadius, att vore ett sådant yttrande af honom begagnadt, så skulle detsamma äfven finnas i något af hans Concepter och yrkade på grund deraf, att Söndagen, då ofvanförde uttryck blifvit brukadt, skulle upgifvas; hvilket dock ingen af de närvarande nu för tillfället kunde sig erinra.

Uppläst och vidkändt.

Slutligen uppmanades Herr Prosten Læstadius att förklara sig öfver den punkten i ofvannämnde anklagelseskrift, der han beskyldes hafva af församlingsboerne för diverse ändamål uppburit gods och penningar, sam dymedelst befordrat < sida15 > fattigdomen, hvilken här i orten är i stark tilltagande; och medgaf Herr Prosten att han väl för Missions skolorna hade emottagit frivilliga gåfvor, men nekade sig derigenom hafva befordrat fattigdom. Och angående sättet, hvarpå Herr prosten bekommit nämnde gods och penningar, förklarade han, att han icke af någon tillfångat sig den genom trug och hotelse, utan blott uppmanat dem, som ville, att med gåfvor understödja missionen och nykterhetssaken.

Uppläst och vidkändt.

§22.

H. Herr Biskopen ville att till Protocollet skulle tagas Herr Prostens Læstadii förklaring öfver de anmärkningar, som Norrska Ecclesiastik Departementet mot Prostens embetsverksamhet till Consistorium

Biskopsvisitation i Pajala 1853

framställt, nemligen att han skulle hafva sammankallat menigheten och uppfordrat hvar och en, som försett sig mot 6te budet att till honom erlægga 12 skr såsom ersättning för de omkostnader han haft vid en resa till Hernösand, dit han blifvit kallad att inför Consistorium förklara sig deröfver, att han nekat en piga, som begått lägermål, men sedermera utstått kyrkoplikten, tillgång till Herrans bord; och afgaf Herr Prosten Læstadius häröfver följande förklaring: "Uppgiften om resan till Hernösand är ett misstag; ty den skedde i stället till Haparanda. Hvad uppbörden om 12 s beträffar, har jag icke affordrat någon en sådan; men några väckta qvinnor ansågo sig böra deltaga i mina resekostnader i och för denna sak af den anledning, att de nu verkligen kände sig hafva erhållit inre kraft att emotstå frestelsen till synd emot 6te budet; Och erbjödo således den omtalade 12 sr, hvilken för tillfället <sid16> emottogs, men efteråt återställdes, sedan de nöjaktigt förklarar, att de förut ej haft en sådan kraft att emotstå frestelsen till synd mot 6te budet, hvilken inre kraft de trodde sig hafva erhållit genom den väckelse, hvartill de ansågo mig hafva varit ett medel i Guds hand.

Uppläst och vidkändt.

H. Herr Biskopen begärde vidare, att Herr Prosten Læstadius skulle förklara sig öfver den 8de af Biskop Juels anklagelsepunkten, i hvilken han säger sig hafva funnit sig uppfordrad att tillskrifva Herr Prosten Læstadius och göra honom bekant med, att Finnarne uti kautokeino åberopade sig honom och hans lärdom och uppfordrat honom till att med en öppen och bestämd förklaring betaga dessa finnar all anledning till att tro sig berättigade till medhåll af honom i deras ochristliga meningar, hvilken uppfordran Herr Prosten Læstadius likväl skall hafva lemnat utan afseende.

Herr Prosten Læstadii förklaring häröfver lydde som följer: Som dessa lärdomar isynnerhet skulle hafva bestått deruti att jag förklarar dem i deras inbillade andliga tillstånd för att vara alldeles syndfria; så bestrides denna uppgift helt och hållet. Min lära i denna punkt har lydt ungefärligen så, att den benådade människan eller en Christen genom nåden är skuldfri, men icke syndfri. Biskop Juels skrifvelse har jag icke fattat så, att den innehöll en uppmaning till mig att till honom öfverlämna en offentlig förklaring emot Koutokeino-Lapparnes villfarelser; dock hafva de medlemmar <sid17> af den förvillade Sekten, som träffades i Karesuando om vintern 1852 vid visitations tillfället, blifvit af mig offentligen förklarade för villoandar.

Uppläst och vidkändt.

§23.

Wid framställd fråga, huruvida Församlingen i öfrigt hade något mot Presterskapet att anmärka eller Presterskapet mot Församlingen, klagade Olof Olofsson Kyrö i Satajerfvi deröfver, att Herr Prosten vid husförhören icke anställde något förstånds förhör med äldre personer och att han hvarken i innan- eller utanläsning examinierade någon, som gått till Herrans nattvard, utan allenast barn, som ännu ej blifvit confirmerade.

Biskopsvisitation i Pajala 1853

Härpå svarade Herr Prosten Læstadius, att så kalladt förståndsförhör med de äldre icke skett under husförhören; men att desamme hvarje gång de i ett eller annat ärende infunne sig i prestgården, blifva förhörde i sin Christendoms kunskap medelst s.k. förståndsfrågor.

Då ingen nu vidare hade något att andraga; upplöste H. Herr Biskopen Kyrkostämman, under den önskan, att Guds Nåd och välsignelse måtte hvila öfver både presterskapet och församlingen och Herrans ande med fridens och kärlekens band förena lärare och åhörare.

Ut supra

in fidem

A Högström

justeradt den 7 Sept. 1853.

Isr. Bergman

Likalydande med originalet intygar
ex officio
And. Sidner

—
Originalhandling / Pajala kyrkoarkiv /